رتکاز جلیل و دقیق در مراتب ماهیت صوم

شاگرد: این که با هر بار صوم را افطار کند باز بگوییم امر باقی مانده خلاف رتکاز است.

استاد: من نخواستم از محقق ثانی دفاع کنم. اصلاً منظورم این نبود. دفاع از محقق ثانی یک چیز است، اینکه ذهنیت محقق ثانی را باز کنیم یک چیز دیگری است. من ذهنیت ایشان را میگفتم.

شاگرد: شما میخواستید شاهد بیاورید؟

استاد: بله، برای اینکه محقق میگویند تکرر پیدا میکند. جالبتر این است که ایشان نمیگویند من میگویم. ایشان میگویند مصنف خلاف این را گفت اما ظاهر کثیری از اخبار این است که هنوز صوم او باقی است. و لذا کفاره تکرار میشود.

شاگرد: اگر بگوییم کسی هست که از اول صبح تا غروب صد بار آب خورده، عرف میخندند که بگوییم هنوز صومش باقی است.

استاد: اینکه میخندد درست است. بهخاطر این است که ما از صوم یک رتکاز جلیل داریم که منجر به خنده میشود. ما از مجموع ادله یک رتکاز لایههای داریم. رتکاز دقیق، منافاتی با آن رتکاز جلیل ندارد. بلکه رتکاز دقیق سبب میشود که اگر روایات را میبینیم، نخندیم. درست است که لازمه رتکاز جلیل، خنده است، اما وقتی رتکاز دقیق شد، دیگر میبیند چیزی بود که درست است. جالب است این خندهای که شما میگویید، در دو-سه قرن اخیر برای همه مفتین صاف است؛ یعنی میگویند تکرر کفاره نیست. چرا؟ بهخاطر همین استدلال مرحوم آقای حکیم.

والحمد لله رب العالمین

بازبینی #1
ایجاد شده 3 مه 2026 14:09:37 توسط ... .
به روزرسانی شده 3 مه 2026 14:10:50 توسط ... .